

Eerste gezamenlijke bijeenkomst Academische Werkplaats Publieke Gezondheid, Kenniswerkplaats Jeugd en Programmabureau Trendbreuk

10 september 2020

trend**breuk**
zuid-limburg

provincie limburg

10 jaar Samenwerken
Publieke
Gezondheid!

 ZonMw

Eerste gezamenlijke bijeenkomst Academische Werkplaats Publieke Gezondheid, Kenniswerkplaats Jeugd en Programmabureau Trendbreuk

Elkaar weer ontmoeten in het belang van een kansrijke start voor elk kind

Eigenlijk zou deze bijeenkomst al eerder dit jaar plaatsvinden, maar de coronacrisis gooide roet in het eten. “Nu zijn we voor het eerst in lange tijd weer bij elkaar”, zegt Rianne Reijs, arts Maatschappij en Gezondheid bij de Jeugdgezondheidszorg Zuid-Limburg.

Ze staat op het grote podium van De Borenburg in Voerendaal; in de zaal zitten de toehoorders op anderhalve meter van elkaar. En ook online zijn tientallen belangstellenden aangeschoven voor de eerste gezamenlijke bijeenkomst van de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Limburg, de Kenniswerkplaats

Jeugd en het Programmabureau Trendbreuk. Samen zetten zij zich in voor een kansrijke start voor elk kind in Zuid-Limburg. Deze middag is een vervolg op eerdere bijeenkomsten over het verbinden van het medisch en sociaal domein. In de avond volgt het thema Centering Pregnancy.

Wethouder Jordy Clemens, bestuurlijk kartrekker van Kansrijke Start Zuid-Limburg, is blij dat betrokkenen weer samenzijn. “Corona heeft ons beperkt in elkaar ontmoeten en dat bemoeilijkt samen bouwen”, zegt hij. “Fijn dat we weer de kans hebben om elkaar te inspireren en te ervaren dat we niet alleen staan in ons streven om alle kinderen gezond op te laten groeien.”

Slim samenwerken

Voor het medisch en sociaal domein is dit alweer de derde bijeenkomst sinds juni 2019. Dat beide domeinen samen willen werken aan een kansrijke start voor kinderen, is duidelijk. Het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid wil Zuid-Limburg hier in ondersteunen, vertelt Ellen-Joan Wessels van het NCJ. “Want”,

ze zegt ze, “wij werken graag voor, met en vooral samen met iedereen die wil innoveren om kinderen veilig, gezond en kansrijk te laten opgroeien.”

Ze begint haar verhaal met een hartverwarmend filmpje uit India, waarin een omgevallen boom het verkeer ernstig hindert. Een jongetje begint dapper tegen de dikke boomstam te duwen en krijgt gaandeweg zo veel hulp, dat de boomstam meegeeft. De boodschap is helder: met samenwerken kom je veel verder. En, zoals uit de peilingen met de Mentimeter blijkt: met onbevangenheid en kinderlijk enthousiasme ook.

Positieve gezondheid

Slim samenwerken begint met het formuleren van een gezamenlijke ambitie, stelt Ellen-Joan Wessels. Je moet er tijd en ruimte voor krijgen, er in geloven en vooroordelen opzij zetten. Ieders talent aanspreken, is ook belangrijk. En elkaar als gelijken behandelen natuurlijk. Plus, zo wordt via de Mentimeter geopperd, deel concrete opbrengsten.

De volgende sprekerster, verloskundige Nelleke Gosker, voegt daar met haar verhaal graag nog iets

wezenlijks aan toe: het spreken van een gemeenschappelijke taal. De verloskundigenpraktijk waar zij werkt, is ondergebracht in het Spectrum Medisch Centrum in Meppel. Naast de partijen rondom geboortezorg, zijn hier ook andere vormen van zorg ondergebracht, van huisartsenpraktijk tot logopedist. De gemeenschappelijke taal die iedereen hier spreekt is positieve gezondheid. Kijkend naar haar eigen doelgroep, zegt ze: “Positieve gezondheid gaat uit van veerkracht en wat iemand wel nog kan. En wat ik zie, is dat zwangere vrouwen meer de regie willen houden over hun zwangerschap.” Veel meer dan vroeger bespreekt ze met zwangere vrouwen wat echt belangrijk voor hen is. En wat zij zelf willen en kunnen. “Je ziet iemand echt. Soms komen vrouwen met dingen die niet in mijn domein passen. Maar door de samenwerking in het centrum, kan ik vrouwen vaak wel verwijzen.” Positieve gezondheid is volgens Nelleke Gosker bij uitstek geschikt als uitgangspunt voor de samenwerking in Zuid-Limburg. Dat zal niet lastig zijn, concludeert ze, “want Limburg is een van de meest actieve provincies als het gaat om positieve gezondheid.”

Kwartiermaker en kansrijke ideeën

Bovendien denkt Paul Asbreuk, de nieuwe kwartiermaker van Kansrijke Start Zuid-Limburg, graag in termen van positieve gezondheid. Hij betreedt enthousiast het podium om zichzelf voor te stellen. Hiervoor was hij projectleider Goede Start in de Veenkoloniën in Groningen en Drenthe. Uitgangspunt van dit project: meer preventie door de samenwerking van het medisch en sociaal domein te verbeteren. Meer samenwerking is ook waar Paul Asbreuk zich in Kansrijke Start voor gaat inzetten, vertelt hij. Onder andere door goede afspraken te maken en werkwijzen op elkaar af te stemmen. “Zodat we als teams rondom gezinnen gaan staan en kinderen die gezonde start kunnen bieden.”

Daar wordt ook al volop aan gewerkt, blijkt uit een toelichting van onderzoeker Mandy Leurs en strategisch beleidsmedewerker Fion de Boer van de GGD Zuid Limburg/ Programmabureau Trendbreuk. Zij nemen de toehoorders mee

naar de bijeenkomst van 3 december vorig jaar, waarin een serie kansrijke ideeën kort in pitches werd toegelicht. Een aantal van die ideeën begint ondanks de coronacrisis nu concreet vorm te krijgen, blijkt uit hun presentatie. Zo wordt er in Landgraaf, Kerkrade en Vaals gewerkt aan een plan van aanpak voor lokale knooppunten Kansrijke Start en is een proeftuin voor een flexibele en langdurende inzet van kraam- verzorgenden in voorbereiding. Met de beide Verloskundig Samenwerkingsverbanden in Zuid-Limburg zijn ze volop in gesprek over onder meer de risicosignalering, “zodat de juiste zorg op de juist plek terecht komt”, aldus Mandy Leurs. En in Kerkrade start de eerste verloskundigenpraktijk met Centering Pregnancy, het thema van de bijeenkomst na het avondeten. Het kansrijke idee voor een rookvrije start/omgeving is het thema van de bijeenkomst op 10 december. Maar, zo benadrukt Fion de Boer, “er staat nog meer op ons *to do* lijstje.” Bovendien blijven nieuwe ideeën welkom!

Refereerbijeenkomst AWPG

Centering Pregnancy nu ook in Zuid-Limburg

Drie verloskundigenpraktijken in Zuid-Limburg kunnen dankzij een subsidie van

de Provincie Limburg beginnen met Centering Pregnancy. Elders in het land is

deze vorm van begeleiding al heel succesvol gebleken. In Kerkrade staat een verloskundige praktijk in de startblokken om

daadwerkelijk met deze methodiek te starten. Kraamzorg, Jeugdgezondheidszorg en de gemeente Kerkrade doen mee. Financiële ondersteuning voor twee andere praktijken is nog beschikbaar. Alle reden dus om een bijeenkomst aan het thema Centering Pregnancy te wijden. En dat gebeurt deze 10^e september in Voerendaal in de vroege avond.

Zwangerschapsbegeleiding in een groep

Na nieuwe toehoorders (in de zaal en online) te hebben verwelkomd, geeft Rianne Reijs het woord aan Marlies

Rijnders. Zij is verloskundige-onderzoeker Child Health bij TNO en ze is zeer enthousiast over Centering Pregnancy. “Het is niet wat ik nu doe: ik praat en jullie luisteren.” Maar wat is het dan wel? Kort samengevat: na een eerste individueel consult, gaat de zwangerschapsbegeleiding verder in een groep met andere zwangere vrouwen. In deze groep komt alles rondom de zwangerschap aan bod, evenals sociale thema’s. Vrouwen wisselen hun kennis en ervaringen met elkaar uit. De groep wordt begeleid door de verloskundige en een tweede begeleider, bijvoorbeeld een kraamverzorgende die hier een training voor heeft gevolgd. Zij kunnen het gesprek op gang helpen waar nodig. “Maar”, is de ervaring van Marlies Rijnders, “vrouwen weten zelf heel veel.”

Meer vertrouwen in zwangerschap

In 2012 gingen drie verloskundigenpraktijken met de methodiek van start. Inmiddels zijn er landelijk tientallen praktijken die hier mee werken. Het wetenschappelijk onderzoek naar de methodiek laat zien dat deze vorm van zwangerschapsbegeleiding succesvol is. Vrouwen hebben meer vertrouwen in hun zwangerschap, de bevalling en hun toekomstige rol als moeder. Bovendien leidt de groepszorg tot minder vroeggeboorten. Ook opvallend: meer vrouwen starten met borstvoeding vergeleken met vrouwen die individuele zorg krijgen. Verloskundigen zijn enthousiast over de methodiek, vertelt Marlies Rijnders, die enkele reacties toont. Zoals: ‘Dit was de leukste vernieuwing in de praktijk die ik ooit heb meegemaakt’. En: ‘Het voelt steeds alsof ik een vuurtje aanmaak, dat na mijn vertrek blijft branden’. Want, zo is de ervaring, de vrouwen houden ook na de bevalling vaak contact met elkaar. En blijven elkaar append raadplegen, over borstvoeding geven bijvoorbeeld. Verdere uitbreiding van het aantal verloskundigenpraktijken dat de methodiek toepast is dan ook het streven. Evenals een beter bereik van zwangere vrouwen in een kwetsbare positie, zegt Marlies Rijnders.

Aan de slag

Nelleke Gosker heeft als verloskundige ervaren hoe het is om met Centering Pregnancy aan de slag te gaan, met positieve gezondheid als uitgangspunt. “Wij zetten in op de thema’s die vrouwen zelf willen behandelen. Dan blijkt dat zij veel willen weten over de periode na de bevalling.”

Met de methodiek starten is beslist spannend, erkent ze. Via de Mentimeter vraagt ze de toehoorders welke obstakels zij zelf zien. Dat varieert van het vinden van een geschikte ruimte tot de kosten en het motiveren van vrouwen om mee te doen. Obstakels waarvoor haast altijd oplossingen bestaan, weet Nelleke Gosker. Bijvoorbeeld, als het gaat om het vullen van de groepen: mond-tot-mond reclame werkt heel goed. Evenals het delen van succesverhalen, bijvoorbeeld op social media. De financiering is lastiger, want er bestaat landelijk nog geen structurele vergoeding voor. “Om deze werkwijze te kunnen borgen, moet die er wel komen”, zegt Nelleke Gosker. Zelf heeft ze er graag extra tijd voor over. “Want ik krijg er zo veel energie van.” Ook tijdens de lockdown in corona-tijd zijn de sessies doorgegaan, vertelt ze. Online, dat wel. En dat ging prima. Later zagen de vrouwen elkaar wel weer. “In het park bijvoorbeeld, vrouwen zijn hier heel creatief in.”

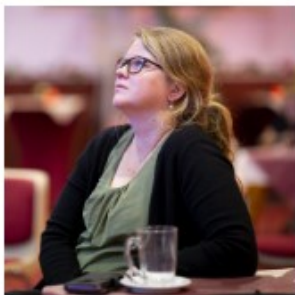
Vaders worden tijdens een partneravond bij de groep betrokken. En ook zij zijn positief. “Ze leren ervan en snappen beter wat er bij de bevalling gebeurt.”

Kerkrade van start

Aan het slot van de bijeenkomst is het tijd voor Kerkrade, waar de eerste verloskundigenpraktijk start met Centering Pregnancy. Op het podium staan ze eensgezind, maar op gepaste afstand, naast elkaar: Suzanna van Dam (Jeugd-gezondheidszorg), Fabienne Rikers (kraamzorg), Tara Sevenich (verloskundige) en Jenny Sendscheid (gemeente Kerkrade). En het enthousiasme over de samenwerking is groot. De begroting, de locatie, ze hebben het snel geregeld samen, klinkt het. “JGZ hoopt dit uit te kunnen rollen naar Centering Parenting”, vertelt Suzanna van Dam. Met als doel: de eigen kracht van ouders te versterken. Fabienne Rikers heeft er duidelijk zin in. “Ik begin niet met knikkende knieën”, lacht ze. Jenny Sendscheid is positief over het verbinden van het medisch domein met het sociale domein. Zij verwacht dat gezinnen met andere hulpvragen dankzij de samenwerking sneller op de juiste plek terecht komen. Verloskundigenpraktijken en andere betrokkenen die interesse hebben, zijn van harte welkom op de verdiepingssessie. Die staat gepland voor 8 oktober, besluit Rianne Reijs de bijeenkomst.

Eindredactie: Thomas Gelissen, Mandy Leurs, Fion de Boer, Maria Jansen, Rianne Reijs
Tekst: Karin Burhenne
Opmaak: Ingrid Hennen
Fotografie: Stan Keulen

trend**breuk**
zuid-limburg

provincie limburg

10 jaar Samenwerken
Publieke
aan een betere Gezondheid!

ZonMw